

Dumonda Tomaschett (Breil) concernent antennas da 5G, è il provediment in privel en noss chantun?

Lieus d'antennas da 5G chaschunan actualmain discussiuns en numerusas vischnancas grischunas. Las autoritads communalas ch'èn cumpetentas per conceder la permissiun èn savens confruntadas cun numerusas protestas u schizunt cun petiziuns. A medem temp vegn pretendida ina rait d'internet e da telefonia da gronda prestaziun en l'entir chantun. In scumond da questa tecnologia fiss perquai la faussa resposta. Decisiva è dentant ina vasta planisaziun, en la quala er las persunas cun dretg da votar da la vischnanca correspundenta dastgan vegnir a pled, perquai ch'ils lieus d'antennas dependan oz savens da la casualitad resp. da la schelta dals gronds purschiders da telefonia mobila.

Las vischnancas èn las purtadras da la planisaziun locala: Ellas adempleschan questa incumbensa en il rom dal dretg surordinà (art. 3 LPTGR). L'urden fundamental consista da la lescha da construcziun, dal plan da zonas, dal plan general da furmaziun e dal plan general d'avertura (art. 22 al. 2 LPTGR). Il plan general d'avertura determinescha en quest connex en moda generala ils stabiliments da traffic, da provediment e da dismesa da las zonas da construcziun e d'autras zonas d'utilisaziun (art. 45 al. 1 LPTGR). Cun auters plets cuntegna el stabiliments per ils ruments, per l'aua e per l'aua persa. Plinavant cuntegna el stabiliments d'avertura impurtants cun caracter d'infrastructura, sco stabiliments da parcar, indrizs d'ennavar, loipas, sendas, sendas da viandar, vias da velos u vias da chavaltgar (art. 45 al. 2 LPTGR). Il relasch e la midada dal plan general d'avertura èn sutta-mess a la votaziun da las persunas cun dretg da votar en las vischnancas (nun ch'il parlament communal vegnia declerà sco cumpetent, en cas ch'in tal è avant maun; art. 48 al. 2 LPTGR). Uschia è il plan general d'avertura legitimà democraticamain, e las persunas cun dretg da votar pon s'exprimer davart ils lieus dals stabiliments d'avertura planisads.

Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders sa dumondan, sch'i dovra ina planisaziun communal, eventualmain er ina planisaziun sur-communal, per il provediment cun 5G en l'entir chantun. Il plan d'avertura communal è il dretg instrument per quest intent, perquai ch'el cuntegna ils stabiliments essenzials da l'avertura fundamentala, e latiers tutga senz'auter er la rait da telefonia mobila. Ultra da quai è el legitimà democraticamain, perquai ch'el è suttamess a la votaziun da las persunas cun dretg da votar en la vischnanca e perquai ch'i sto ultra da quai vegnir realisada gia ordavant ina procedura publica da cooperaziun, nua che mintgin po s'exprimer davart ils stabiliments planisads. Las vischnancas surpiglian pia il scepter en la planisaziun e na sur-laschan betg simplamain als purschiders da telefonia mobila da tscherner ils lieus d'antennas dispitaivlas.

Las sutsegnadras ed ils sutsegnaders vulessan perquai savair da la regenza:

- a) tge impurtanza ch'ina rait da telefonia mobila sur tut la surfatscha, en spezial da 5G, ha per il chantun Grischun?
- b) sch'igl è – ord vista da la regenza – necessari d'infurmar meglier, da maniera pli transparenta e pli detagliada la populaziun davart ils avantatgs ed ils dischavantatgs, davart las schanzas ed ils privels da 5G e sche las autoritads han in'obligaziun d'infurmaziun en chausa?
- c) sch'er la regenza è da l'avis ch'i dovria ina planisaziun per indrizs per telefonia mobila, en spezial per antennas da 5G?
- d) sch'il plan general d'avertura communal è – ord vista da la regenza – il dretg instrument per quai?
- e) sche la planisaziun sto eventualmain vegnir fatga er sin il stgalim dal plan directiv regiunal u chantunal u sch'i dovra ina planisaziun sin in auter stgalim?

Puntraschigna, ils 12 da zercladur 2019

Tomaschett (Breil), Engler, Kunfermann, Berther, Berweger, Bondolfi, Brandenburger, Brunold, Buchli-Mannhart, Casty, Casutt-Derungs, Cavegn, Crameri, Danuser, Deplazes (Rabius), Derungs, Dürler, Ellemunter, Epp, Fasani, Felix, Flütsch, Gasser, Geisseler, Giacomelli, Grass, Hartmann-Conrad, Hitz-Rusch, Holzinger-Loretz, Jenny, Kienz, Kunz (Fläsch), Kunz (Cuira), Kuoni, Lamprecht, Loepfe, Natter, Niggli (Samedan), Noi-Togni, Papa, Paterlini, Pfäffli, Ruckstuhl, Rüegg, Sax, Schmid, Schneider, Schutz, Schwärzel, Stiffler, Thomann-Frank, Thür-Suter, Tomaschett-Berther (Trun), Ulber, von Ballmoos, Weber, Widmer (Favugn), Zanetti (Landquart)